

Алгышлаула

«Президентбииз Владимир Владимирович Путинни Ата журтка кертилиги эмда чексиз сыймеклиги барыбызга да юлеюдү»

7 октябрда барыбызды да милет алычыбыз – Россия Федерацияны Президентин Владимир Владимирович Путинни – туулган кюндө. «Къабарты-Малкъар Республикасында эмда кесими атында Владимир Владимировични битеу жеримден алгышлаймыз», – деп жазгычы кесини Телеграм каналында КъМР-ни Башчысы **Казбек Кокков**. Алышлау сөздө андан орнада башай ойтады:

«Президентибизини башчылыгында Россия аны өсуюне бла жашоуна кысжау тургуналыгы тийишли жууп берирге омыла болган дуинаны эм кочко кыраларындан бири болгонды. Аны бла бирге бизни кыргызлыбыз кыйын битеудуна эмда социал-экономика тюрленулеге, дуня ишлеге катышды. Россия тейлиги бла кичи жанлыгыбыз жорукларына таянган халкыла аралы повестканы кураган эм да кыралырдан.

Богонони тынчылык саясаттада, Россия тарыхын кыйын болумларындан өткен кези-

Айныу эм мамырлык тежегенди

Бюгон кырындаш Адгеев кеси алына республика болуп кыралычы 33-жыллыгын белгиледи. Аны бла байланыш регионун оюнуу **Мурат Карамбишев Кумилышуну** жертеми теринден ол магылан кырал бирим бла алышмайла, деп жазгонды КъМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** кесини Телеграм каналында.

«Адгеев – бизни кыралны эм арну регионларынды бириди, тутхуну ойныды, бизни Президентибиз Владимир Владимирович Путинни башламчылыклары бла кыралдан миллет проекте бардырылды.

Сөзсөз, Адгеевни баш байлыгы оны фахмулу эмда кысжауны адмалоридыла, оланы армай-толмай, жигер ишлегенерини жай-

Урунчу ингири

Ары көпөлгени театрға кирген жерде фойеде «Кавказны акылманы» деген сейрлик кёрмөк сакталы эди. Анда Казимини суратларына, художниклени анга аталган ишлерине, миллет кийизине да портретлери кылар онт болганды. Аны хазырлаганы араларында

Жетишим

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы**

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Указы

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Тобашуу

КъМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** Къабарты-Малкъарны жаш устазлары бла тобашууны ала келерини профессионал жолларын энди башлаган, алай федерал эмда регион профессионал эришилени лауреаттары бла алычыры болурга жетишкен педагогтарды.

Тобашуе келгенде асылымы оюнуу бла ишини жетиштели биршидиреди. «Жаш адамла педагог сынан не кылар эрте башлаууна тийишликисине ишкесидиле, ол студентлеге бирча оюмлаудан, сайбале бла ишлегенде чурумладан кытултурга, билим берюуде келерини онтаран аныларга болуштургунда да. Ала вузда дерс берюуну методикасыны сагытарына көбюрөк заман берилерге кереклисин да белгилегенди. Алай бла жандан специалистле хазырлан кыламдыла, студентле устала болдыла.

Эде ишлерге, ол санда целевой билим алыу жаны бла хазыр болууна аныларга регион себепликисини жаңы тюрлоперин кыруу

Жаш устазлары урунчу онгарлы сюзюлгендиле

магналаны жуумшалад бирди. Ол жаны бла оюмлау да эс бурлулгуну белгилегенди КъМР-ни Башчысы тобашууде.

Инфраструктураны андан ары жаңгыртууу да сюзюлгенди. Жаш устазла

гогика классаны кыралылары да этеди.

Богонолукте бизни билим берюу системабызда 8,3 миң педагог урунадыла, ишчилени жыл санлары иги да жашырак болганы эселенди. Асылымында ол арт жылдада кийирилген регион онгла бла байламды, ача келендириуе бла, ол санда физикадан, химиядан, информатикадан окуткан устазлага, жаш специалистле, окутуучуларыны жетишимлери ючюн келендириуе, айлкыны жыл сайын 10 процентте өсгени бла. Ол жаны бла иш андан ары бардырылганы да чертенди **Казбек Кокков** кесини Телеграм каналында.

Тобашууну ахырында уа регионуну оюнуучу, билдирюуде айтылганына кере, жаш устазлага магналаны ушак ючюн ырызлыгын билдиргенди, аланы оюмлары да эсте алганды, бу огуруу устазлажда жетишимле, кыралыбызны тийишли инсанларын ёсдюрууну да тежегенди.

Жетишим

Дуня рекорд тохташдырылганды

«Шабат кюн **Чегем ауу**нда орналган парадомда 104-жыллык **Тёбен Чегемли аксыкаланы Габоланы Аслангерийни** жаша **Аслан, мотопаранда ухонланы араларында кёб абакан адамча, Россияны бла дуняны рекордлары атын алдырыды.**

Бу атамга уа Габо уну бир жыл мындан алга «Флай Чегемде» өтөн улуу байрамда болганында таукул болган эди.

Мен мында болуп бы кёзде ухонланы керегинде, кысат эткен эдим кыйып учурга. Сора юйюмде айтанымда, жашларым да, билеклик этерге сөз берип, келендириуе болса кыскаларым акырына дери мени бу атамдан тырға коршоренди. Чыныты таулу кишиле айтан сөзлеринден арта турмай азыларын унутмайк», – деди ала.

«Флай Чегем» парадомга уа ол ючюн болмаганына кеп адам жыйылган эди. Ол санда Россияны рекордла китабыны баш редактору **Станислав Кошкюк**, ара телеканалланы келечилери, кырачар халкыны тукумула

Указы

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Парламент

Сабийлени саулукулду аш-суу бла жалчытынуу сорчуларына кыралганды

РФ-ни Федерал Жыйынында Россияны Законла жарашдыруучуларыны советини социал политика сорчулары жаны бла комиссиясыны жыйылуу видеоконференция аманла бардырылганды. Аны ишини КъМР-ни Парламентини башчысы, комиссия келечисини **Татьяна Егорова** да катышханды.

Аны ача, комиссияны башчысы, Иванов областны Думасыны таматасы **Марина Дмитриева**, Татьяна Егорова кысы КъМР-ни Парламентини спикерине айырылганы бла алгышлаганды эмда мындан ара да ишинде жетишимле теженди.

Кыралны субъектеринде законла жарашдыруучу

органланы келечилери билим берюу учуреденила да сабийлени жылы аш-суу бла жалчытынуу сорчуларын сюзюгенди. Бу жаны бла саныларыны юсюндөн Камчатка крайны Законла жарашдыруучу жыйылуу башчысы **Ирина Утилюева** айтханды. Ол санда энчи аш-суу берилерге керекли сабийчиликни да.

Комиссияны келечилери докладыла тынгылаган андан сора, РФ-ни Правительствоосуна кырал эм муниципал билим берюу учуреденилада ашханаланы жаңгыртуу жаны бла федерал программа хазырларга башламчылык этгенди.

Сөз федерал правую актыла «социал аш-суу бла

Эл молук

Турлик жыадыла, терекле орнатадыла

«Эл молукте урунганланы шёндю ишлери кёпю. Молчлени бирлеринде энта да турлик жыйуу бла моршөдиле, башаларында жерни сюрюп, кюзюлклени себе турдыла. Терек бахчылыкында да этер зат кёпю, ол санда тайла молукте жермиш терекле эмда чорюк юлкулке орната турдыла. Башалары уа жаш башына хазырланып тебирегенди, билдиредиле республиканы Эл молук министрствосундан.

Районланы бла шахар округланы агропромышленность управленийларыны билдирюулерине кере, бу

Указы

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Указы

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Эсгерюу ингири

Ары көпөлгени театрға кирген жерде фойеде «Кавказны акылманы» деген сейрлик кёрмөк сакталы эди. Анда Казимини суратларына, художниклени анга аталган ишлерине, миллет кийизине да портретлери кылар онт болганды. Аны хазырлаганы араларында

Акылманны назмилары, оюмлары бюгюн да жолубузну жарытадыла

маданият хазнабыны саклагарга коч, кыры да салган Тейпеланы Ларисаны сагынырга керекди. Сахнага да бу ишини кыраганла энчи эс бургандыла. Анда плазма экранда жыйлынуу баруундада Малкъарны табияты, Казимини суратлары, назму тизилерни кёр

Указы

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Указы

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Указы

«Россия Федерацияны Сенаторуну аркинликлерин – Къабарты-Малкъар Республиканы кырал властыны толтуруучу органдан Къабарты-Малкъар Республикада келгиче буоруну юсюндөн **КАНОКОВ Арсен Башировиче** буорунга»

2. Бу Указ анга кыс салынган кондон башлап кючоне киреди.

Бююкчюкде устаны борчу, билиг бергенни ден тышында, инсанн кез кырамын, ич дунясыны тохташтууна кышумучу-лук этүүдө, аны тоз жолга салуу. Ол а, айкай эм кыйын, жуулу, аны бa бирге уа отурулу да ишти. Ол себеден эм уллу ыспакса, хурметте да устанла тиийишледи. Аланы усталык байрамлары блa палатаны башчысы **Хазратали Бердов**, аны орунбасары **Людмила Федченко**, Къабарты-Малкъарда Адамн эркинликлери жанн блa улупномоченный **Зумакуъланы Борис**, палатаны билим беруу, илму, жаш телю ишлери эмда добровольчестону айнытуу жанн блa комиссиясы башчысы **Байчекканы Нина**, ветеранланы «Аскер къарындашлык» битеу-кырал биригуилерини регионда бөлмюноу таматасы **Владимир Абанокв** алгъышагандыла.

Жамауат палата

Къыйынарларына — бийик багъа

Устаны битеудуни кюнөне аталып, Къабарты-Малкъарны Жамауат палатасында къууналны жыйылып болганды.

къадарында унутмагъаны, сабыни тамбасы аны юйретгени къолларында болганын белгилегенди. Зумакуъланы Борис, урушдан сора къыйын жыллада устанла узакъ элге келди, сабыниги окъучуларын өстерттип, бектен да эл алгъадан салынган ахшы терелени сакълангъалары, сыйлы ишлерин таммагъалары ючюн ыспас этгенди. Ол жыйылгъанатга Къуыйыны Къайсынны «Учитель Борис Игнатъвич» деген ариу назмусун оккуп жюреклерине жеткенди. Владимир Абанокв а устангъа, жаш телюно Ата журтка сыймекшиле

Владимир Шадова Ирин Хажисетова эм башчала тийиш болгандыла.

Устанла бийик Россияни Президентини, республиканы Парламентини депутатлары айыруула къаруучуларына да тири къатышандыла. Ала Къабарты-Малкъарны атындан регионла аралы семинарлагъа блa конференциялагъа баргъандыла, алада регионубузу тийишлешке кертгенди, республиканы битеу районларында блa шахарларында 70-ге жуукъ семинар өтдиргенди, алагъа эки мингден аслам адам къатышды. Айыруула бардыргъуа салгъан къыйынары ючюн «Жалынчакъсы жамауат мониторинг» ассоциация Нальчикни тиширууларыны советини правленини келечиси **Чеккаланы Разимат Келлетованы**, Китан окъургъа сойегенли биригуилерини башчысы **Шинкярба Наталья Петровна**, Къабарты-Малкъар къырал университетни Педагогика, психология эм физкультура-спорт билим институтуну директору **Михайленко Ольга Иванованы**, аны юйретиу эм усталык сайларга болушу жанн блa орунбасары — тамата преподаватель **Пшигаушева Рузана Заурбиевнаны**, эл молк илмуна жанн блa кандидат **Туткова Джулета Алексеевнаны** белгилегенди.

Ахырында ала барысы битеу жыйылп суратха тошкенди.

КУЛЬЧАЛАНЫ ЗУЛЬФИЯ.

Дуняя рекорг тохташдырылгъанды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Ол кюн рекорд тохташдырыуу блa бирге парадомму болуп тохтагъанды. Алада тересинде «Къала» деген конякъ юню ачылууу да бола эди. Аны блa бийиклеги кертюргенди, республиканы битеу районларында блa шахарларында 70-ге жуукъ семинар өтдиргенди, алагъа эки мингден аслам адам къатышды. Айыруула бардыргъуа салгъан къыйынары ючюн «Жалынчакъсы жамауат мониторинг» ассоциация Нальчикни тиширууларыны советини правленини келечиси **Чеккаланы Разимат Келлетованы**, Китан окъургъа сойегенли биригуилерини башчысы **Шинкярба Наталья Петровна**, Къабарты-Малкъар къырал университетни Педагогика, психология эм физкультура-спорт билим институтуну директору **Михайленко Ольга Иванованы**, аны юйретиу эм усталык сайларга болушу жанн блa орунбасары — тамата преподаватель **Пшигаушева Рузана Заурбиевнаны**, эл молк илмуна жанн блa кандидат **Туткова Джулета Алексеевнаны** белгилегенди.

таба атланганды. Алайда Габо улугъа Игорь Потанин хаудада уханда кийген кийимени блa шлемни кийдирип хазырлагъанды. Алада мотопаралланы моторун жылгыты хазырлагъандан сора, ала экиси да ары олдуруу учуу аппаратха от алдырып, кёкге кертюрген эдиле.

ююно къала халда ишлетирге аны сабылгъенд кез алгъанда турган Малкъарлыла къалалары болганды.

— Мен кюн сайын унсам, аны кертюрг өсменди. Бу объектни ишлетирге келюне келгенде да, ол анга ушары излетеним, — дедил ол. Къууанчылы байрамны аллында уа Габоланы Аслан блa Россияни рекордла китабыны баш редактору Станислав Коненко да танышды.

— Саламлашканыбызда къолуму къаты къысанна кере, тамата жигитди, къатыды алыкъын. Бир кесе да сакъш эте эдим 104-жыллыкъ къарт къалай таукел болгъанды былай атламгъа деп. Энди уа, кеси кезюм блa кертюрген сора, нени да аныладым, — деп чертгенди Станислав Анастольев.

Къууанчы уа белгили жырчысы Газаланы Руслан бардыргъанды. Ол акъсакълалгъа муратына жетерин тежеп: — Келимиз, къызуу къарсала блa тобейик чегемли Габоланы Аслангъа, — дедени.

Алайда болгъанла, ол санда КъМР-ни курортла эми туризм министри Мурат Шогенчук да, таукел тамататга къарсала блa тобегенди. Акъсакъл а, барына да къол булгъан, мотопараллан таба теберген эди. Газаланы Руслан а аны «Таулу таудан толгъам» деген жыр блa ашыргъанды.

Ызы блa битеу жыйылгъан халкъ аппарат чарукъы тала

Хауда экижап 15 минут чакълу къанды. Кёпле инструктор аптаны бир кесеб бийикликке кертюрг, терх тошюроп къорькъы суна эдиле. Алай аланы учулары къыраланы башларында бардырылгъанды. Анга битеу халкъ сейр эте эди. Тамата инструкторга оюу этип, кесин бийикден-бийикке кертюргенни уа, ишеклик жокъ эди. Аны алайгыгъна уа келип къонгандан сора, Игорь Потанин шагъатылкъ этгенди.

— Ол манга тохтаусу эрге кертюргю турганды. Жашаудам кеп торлю адамла блa уханда да сакъш эте эдим 104-жыллыкъ къарт къалай таукел болгъанды былай атламгъа деп. Энди уа, кеси кезюм блa кертюрген сора, нени да аныладым, — деп чертгенди Станислав Анастольев.

Алай блa чынты таулу кичи, мотопаралланда бек абара адамла, Россияни блa дуняны рекордларын тохташдыргъанына шгъат къагъытлагъа тийишли болгъанды. Аланы берге, Станислав Коненко аны жюректен алгъышагъанды. Ызы блa рекордсмен блa суратха тошере сойлене тебергенден алып, апагъа мотопаралландан тошере къыймы тургъандыла.

Сора балам а сангъа кертгенди. Жыйылгъанлары алларында Атмъразланы Элард жырлагъанды, тесеу къауумла тегепсенди. Айтхылыкъ Къайсынны «Мени Чегемми» деген назмурларына этилген жырн Атмърза улу Габо улугъа суагъ этгенди.

Сахнадан рекордсменни

къалай болгъанын, — дегенди министр. Аны алгъышагъанлары араларында «Аскер къарындашлыкъ» деген Битеуросс организациины КъМР-де бөлмюноу таматасы Гелестянону Барисбий, къарачай халкыны тукумла советини таматасы да бар эдиле. Свз ючюн, «Аскер къарындашлыкъ» — Кишилик эм этгюрлюк ючюн» майдалны, къара-байла къарындашларыбыз а Габо улугъа жамалы блa берк сауылагъандыла.

Габоланы Асланы кесине сев берилгенде уа ол бу жетишлени кертюрлюкк сынгъан битеу халкъла да жоралгъанын билдиргенди. — Нени да башы мамырлыкълары да, Аллах жер юсюне тынчылыкъ блa ырахатлыкъ берсин. Ма бу конюде эки туугъумн эни аскер операцияга кетедиле да, ала да, башха сабылде да юйлерине сау-саламат жыйлысынла. Къайсылбыз онгусу, — дедени ол.

Андан сора уа Габо улу блa Игорь Потанин «Къала» деген конякъ юню ачынуу белгилеген къызыл тасманы кесирге хурмет этгенди. Мушакъланы Марат аланы экинине да ол кюн малкъар халкыни ортегиле юй турмушуна ушар жарашдырылгъан конякъ юйде къыйла саугъа этгенди. Къууанч а теспесеу блa бошлагъанды.

ТАППАСХАНАЛЫ АМИНАТ

Зауукълукъ саугъалагъан байрам

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Бу фестивал ючюнөне кере бардырылды. Аны аллындагы — бытыр бу айда, биринчиси уа 2019 жылда этген эдиле. Ала экилери да алмалагъа жоралангандыла. Биринде, эсигизде эсе, ападан уллу сурат ишлеп, аны блa фестивал рекордха окъуна тийишли болгъан эди.

Людмила Федченко инсан устаныны сыйфатын, аны дерслерин жашагъан

Фестивалны биринчи кюнюнде талай мастер-класс өтгенди. Шеф-повар Сергей Ткачев къаруучулары къууруула аны халуми-бишакъ, ода къагъанларгъа эртиме эмда тартылган къагъа алма блa сейрсиндиргери хазырлаша тура эди. Аны къатында уа москвалы жаш Курсан Нуридин, тауукъ эт туррай: «Мен а конякъланы корейли ашланы юк торлюсюн хазырлагъа юйреттим», — дедени.

Башха мастер-класслада уа ашла ама блa байламлы эдиле: Инал Коцевден — тирамису, алманы бишген тууар эт блa жарашдырылган терт торлюсю — Роман Тамразьяндан, Кавказда этилгенде кюй эт блa алма къатыш буркетта — Галуро Русландан.

Терели ашланы сайлагъанлагъа да майданда аслам жер бар эди. Бирлеринде къазуатда таулу къынчиле эте, башхаларында къалачла, ишилликле, хыбыртла блa сыйдык. Чайны сойгенде аны къара, жашыл, кырык торлюери, кофени жаратхаллагъа уа аны исси юзюмде къаынатып да бере эдиле.

Майданны тегергени арт-базарга блген эдиле. Бу жол да анда къарарча, сатып алырча къадаг зат бар эди: агъачдан адырла, чөмюлке, сагъатла окъуна, дагъды къошундан, милладан, комюшден, ятардан абериле. Иллупла уа... сабылгенде анда керти да зауукълукъ болгъанды. Арт-базарда сатыу этгенлени кеплери къошчу регионладан эдиле. Бирлери биринчи кере келген эселе, башхалары уа, айтханларна кере, бытыргъы фестивалда да болгъандыла.

Байрамны къурагъагъа, бир конякъ да ары келгенине чогыб болуп кетмеца, кимни да келюн кертюрге корешгенди. Нальчик шаарны башчысы Таймураз Аховов да, кертгенине ырызы болуп: «Тереге айланган «Ялбончый джым» фестивалыга мен да сойюп келдим. Бу хар жолдан да белгили шеф-поварланы жедим. Мында миллет ашланы, башха халкылары ашларына да татыуларын кертюрге, сейир мастер-класслагъа къатышыргъа, концертлеге къараргъа, арт-базаргъа да къатышыргъа жарыды. Булай жумушла аш-азыкъ майдангъа аныгъатгъа, адамланы бир-бирлерине жуукъландыргъа себеллик этгенлерине ышамана. Шувълукъ, бирлик болумуу къурагъан къоныхъла, фестивалны къурагъанла, бардыргъанла да суу болуынла», — дедени.

Майданны отгары жанчында орналгъан сахнадан эки конюно ичиде макъамла согъуп тургъандыла, ингриледе уа концертле өтгенди. Фестивалны ахыр сагъатларын

Уллу къыралыбызны регионларында туризмини айнагъадыла. Ата журтубузда къаллай жер сейр-тамаша жюрле, эсертиеме, музей-лек болгъанларын кертюле, ол а патриот сезимлени куйендиреди.

Арт жыллада россиялиле

уллу къыралыбызны регионларында туризмини айнагъадыла. Ата журтубузда къаллай жер сейр-тамаша жюрле, эсертиеме, музей-лек болгъанларын кертюле, ол а патриот сезимлени куйендиреди.

Арт жыллада россиялиле

уллу къыралыбызны регионларында туризмини айнагъадыла. Ата журтубузда къаллай жер сейр-тамаша жюрле, эсертиеме, музей-лек болгъанларын кертюле, ол а патриот сезимлени куйендиреди.

Арт жыллада россиялиле

уллу къыралыбызны регионларында туризмини айнагъадыла. Ата журтубузда къаллай жер сейр-тамаша жюрле, эсертиеме, музей-лек болгъанларын кертюле, ол а патриот сезимлени куйендиреди.

Арт жыллада россиялиле

уллу къыралыбызны регионларында туризмини айнагъадыла. Ата журтубузда къаллай жер сейр-тамаша жюрле, эсертиеме, музей-лек болгъанларын кертюле, ол а патриот сезимлени куйендиреди.

Арт жыллада россиялиле

уллу къыралыбызны регионларында туризмини айнагъадыла. Ата журтубузда къаллай жер сейр-тамаша жюрле, эсертиеме, музей-лек болгъанларын кертюле, ол а патриот сезимлени куйендиреди.

Арт жыллада россиялиле

Къурулуш

Гитчелеге талпыкъгъа

Тырнауазуны белшичи номери сабий садна «Рест» келкенген жууапчылыгы болгъан биригинуу къурулушчулары тынгылы ремонт этип бошай турдыла. Биринчи кертюргенде объектте ишлеген 30 адам электропроводканы, суу, жылыу баргъан ызыланы алдышырып, жангы къурулуш материалла блa ичин, тышын да ремонт этип чакълыгъанды. Програб Байсолтанланы Расул айтханнга кере, бу мекямын бийыл хайырлангыргъа

берликдиле. Энди анда 150 метрлик ойнарча, билим алырча онгла Юлюн тап болукълуду.

СУРАТДА: (солдан оннгга)

Астемир Курманов, Мухаммад Сундуков эм Байсолтанланы Расул.

АБУ улу А.

Жангыртыу

Туристле чырмаусуз жюрюрча

«Къоркыуусуз чакъестелюу-жолла» деген битеуроссей миллет проектте кере бардырылган ишлени хайырындан. Къабарты-Малкъарда турист маршрутла битеудуни мардалагъа келиши башлагъандыла.

Жоллагъа аслам эс бурупады. Улуу-тутче да, сауукълукъ-саусу да бичи республикада бек ариу эм тарых, маданият жанн блa магъанлы жерлеге къыйналы барыча онгла кырауыланды.

Андан сора да, Чегем чучуруладан башлап Гурлукъгъа, Эл-Тюбюне дери жыйырма блa беш километр жолну жангыртылууну да бардырылды, ол 2026 жылга бошалкъанды.

Дагъада «Чегем» эм «Башил» турбазалагъа жоллагъа да ремонт этилди. Элбурс райононда «Нарзанланы таласына» баргъан Федерал трасса-ны юч жюз метри да мардагъа келиширилгенди. Битеу бу башында айтългъан ишле республикада жашагъанланы эм туристлени жоллада къоркыуусулукъларына себеллик этерликди.

Къайгырыу

Жерлени хайырлангыгъа къайтаргъандыла

Россиялюкандаруу Къабарты-Малкъарда бөлмюноу бийик, сабанлагъа чыгып, 208 тинти бардыргъанды — 125 участканы (бары да 2,7 минг гектар) ханс басып тургъанын ачыклагъанды. Аланы илерине эсертюлме жибергенди. Ызы блa 26 арендатор 442,9 гектар тазалан чыкъгъандыла. Республиканы Правительствосуну Председателини биринчи орунбасары Сергей Говоров муниципал жер контролюу къызматчы келгендиргени ичичи қауаумуно кенешти бардыргъанда, муниципалитетлени башчыларына бошуна тургъан жер участкалары июргенден билдирге жууркъ боуундирген. Ведомство да анга кере муниципалитетлени барына да тийишли сороруларын жибергенди.

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Къайгырыу

Жерлени хайырлангыгъа къайтаргъандыла

Россиялюкандаруу Къабарты-Малкъарда бөлмюноу бийик, сабанлагъа чыгып, 208 тинти бардыргъанды — 125 участканы (бары да 2,7 минг гектар) ханс басып тургъанын ачыклагъанды. Аланы илерине эсертюлме жибергенди. Ызы блa 26 арендатор 442,9 гектар тазалан чыкъгъандыла. Республиканы Правительствосуну Председателини биринчи орунбасары Сергей Говоров муниципал жер контролюу къызматчы келгендиргени ичичи қауаумуно кенешти бардыргъанда, муниципалитетлени башчыларына бошуна тургъан жер участкалары июргенден билдирге жууркъ боуундирген. Ведомство да анга кере муниципалитетлени барына да тийишли сороруларын жибергенди.

ОМАРЛАНЫ Мурат.

АКЫЛМАННЫ НАЗМУЛАРЫ, ОЮМЛАРЫ БЮГӨН ДА ЖОЛУБУЗУ ЖАРЫТАДЫЛА

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.
Сахага алы КЭМР-ни маданият министри Мурадун Кумахов чыгарды. Ол ары бу эсерги ичиге келген белгилли адамдары – Россия Федерацияда сенатор Убушланы Мухарбийни, КЭМР-ни Парламентини Председателин Туканулы Амурбийни бля Черек району жер-жерли администрациясыны таматасы Кэубайланы Аланы чыгарды. Аланы хар бири да уллу поэти юсюнден кеси оймарады айтканды.

Убушланы Мухарбий, поэти турган куюн тарыха киргенин, бу жыйыл бара турган кюн да алай кюнде бири белгиланы эсертти, малкыр халкыны кыдаарды эки жерин ала Мечиланы Кэзияни сөзюне халк тынгылган белгилегенди. Ол поэти малкыр адабияты эки башламчылык кыялыны юсюнден айтканды, халкыны уллу саяуу тошкенди, акылман аны таукелди жырчысы болганын да эсерттеди.

Биз бля сөз Залим Каширковча берилгенди. Ол Правительствоу атындан жаматуны закыйге атылган эсерги байрам бля алгышлаганы эмда Кэзияни малкыр маданияты айнытырга салган кыдаарыны юсюнден айтканды.

Хурметтеу

Шабат куню тизги бир да аруу болганы – кюн тийик, кюз арты мунахкы да бутул. Ол эрттенде акылман Кэзияни кесине, чыгармачылыгына да сый бергенге тауула халкыны бек сыйлы жерине – Политика репрессия сыяналыга атылган мемориалы алында – жыйылганды. Аланы араларында кырал куулукчула, Парламентини, Правительствоу районаны, алында атылганды да бар этеди. Ары келгенде Ахматланы Назир хажини башламчылык бля закыйни кыярыны алында дууа тутудуру, закыйни обасына гюлле салганды. Андан ары ол адамданы алмасы Бабуенте атылганды. Анда белгилли кюнде Кэзияни эсертмесини алында жыйылгы терге этгенди. Алдыда Кэзия хажини жашында дууа тутурганды. Биз бля Шыкырга тобиргендеди.

Хар замандача, Мечиланы Кэзия аты маданият фонду адамлары анда келликке жарык тобиргендеди. Ары уа Башкортостандан, КЭМР-ни бар районлардан да келгенде кыяныкчы.

Поэти юкюно алында былай: «Мен жатарма киши жеринде – узак, Кыбырмы сакс жаууна жуурга...» – деп. Алай а биргебизди Кэзия. Ол бизни тизг бачамабыз болуп турган буюн да», – дегенди Борис.

Сенатор Убушланы Мухарбий Кэзияни по-

«Бюгон бери келгенени барысын да сыйындаралмаганды зал. Алай кепдесе Кэзияни сыйлагыяна. Ол халкыны байрагыды. Жалада назмуучу угай, философу, акылманы, кесини оюмлары назму тизгине бля берген устасы. Ма алай бля ол кесини халкыны өмюрлюкжэ жон ачканды. Аны бля чекленди квалмай, Россияда жашаган халкыны сыйлы адамы болурга жетишкенди, назмулары да дуня хазасына киргенди. Алай адамданы эсде турга бөрчлүбүз. Халкыларына келир кюнге жол ачкан адамданы унутуру кюно бермесин Аллах», – дегенди ол.

Жанатайлы Салим да, жаматуны бу мағаналы кюн бля алгышлап: «Ахуларым, шукларым, кесим да Кэзияни халкыбызны белгисине сайлабды. Аны аты кыда айтканды да, не миллетни адамы да аны юсюнден бергик ишселерин айтды. Аны хар акылман тизгине да кынат алып, алай жорюнде халкыда. Ардак, Ардак башча жеринде да бу алапат адамы эсерги кюн ала барды, бизни бирликке, игилгиче чакырады», – дегенди.

Туканулы Амурбий, Кэзияни аты тауураха киргенин белгилеп, ол бизни халкыбызга да сыйган кыярыны чачкан чырак болуп турганын айтканды, Кэзияни назмуларына 1996 жылда бек жыр жазганын эсерттеди. «Аланы араларында бюгон да жырланып турган – Дин кырадышабыз

биз», – «Тюлюк», «Таш» деген жырла бардыла. Кэзияни хар сөзю да закый айтууду», – дегенди. Юлюге Кэзияни бу назму тизгинеринде да келтиргенди.

Оюлмас кыла дунинда
Тюлюкю, кучлю жок андан.
Тюлюк ачашмас туманды.
Ол өлмөз, кетти кыдадан.
Кэубайланы Алан, аруу адамын, белгилли адамын, Кэзия жакини уллу мағанасы кюнден-кюнге кюн ала барганын айтты, ары жыйылган жаматуны экинчи кюн Черек районда акылманын сыйына аны тууганы эли Шыкыда барлык кучакча чакырады.

Биз бля Мухадди Лялошевчи Мечиланы Кэзияни жашау эм чыгармачылык жолу юсюнден тынгылы докла, этгенди. Ол анда Кэзияни тууган кюнондон башлап битеу жашууну суратпаганды. «Жашуу узуну, кеп сынаулагы да кылып, ол тюлюк излегенди. Эки кере хаж кылынды, Мекка-Мадинада. Тюлюк, Ардак башча жеринде да болганды. Жашуу, чыгармачылыгы бля ол да Аруу турган бля аны эсдорюгөн халкына кулук этгенди. Алай бля аны эсиде да өмюрлөгө сакланганды. Аны биринчи таматасы алында тауларында кытылган табары, аны назмуларын шолкуп шырап, аны башлап кыларга дери окуйдула, сейр этерге алада болган кертиклик, теренликке, философия мағанача. Мечиланы

Кэзияни адамларын унутмай, сыйлап жашаган халкыны жашау өмюрлүк болганына ийнанганын, кырадыша малкыр

бергенди да эсертгенди. Алай бля, ол адам, Кэзияни хатын саклап, бизге кыяллы уллу сауга эттенин кырады.

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

халкыга аны төкөгенин да айтканды. Андан келип, Сарылыны Руслан бля Айбозланы Рашид да сөлөшкенди. Алай биринчи таматасы Батчаланы Боржини аты бля келген письмону окуганды. Бу байрамда кеп сыйлы болганын, ала бу кюно эсде тутуп, миллетти миллет этген тарыхы андан ары этириктерин белгилеп, бу ишти кураганылагы ыразылыкларын, жаматуа алгышларын айтканды, китап, башха сауга бля да бергенди.

Малкыр халкыны тукум келечерини «Бирлик» биригиюно таматасы Сумайлыны Ахмат: «Ма бу жер хар бир тауу кыны болганын, ол кыда жашаса да, бек сыйлы жерлей кыларды. Хар бир адам айтдырып бармайды халкыны атын, Кэзияча, эки келечерини айтдырады», – дегенди. – Кэзия халкыбызны мурдо, тамыры, аны бирикчи, махтау, кочо-кыяруу, ахши умтулары. Бу төгөреке ташканы көрөс да, алада эртеги ата-бабаларыбызны жорюкери, кыялары, өтлери сакланды. Есюн келген шак телөгө айттырганы бду: Кэзияни назмуларын окууп, алада болууны анылап, анга кере жашасагыз, чынты таулугуна булуп өсеркизи кырадыша халкыны араларында». Биз бля бу ишни кураганылагы ыразылыгын айтканды, жаматуа уа алгышларын төкөгөнди.

Намуу Бегийланы Абдуллах ол иште алагы болушканына да атарын ыразылык сөз бля сагыны деп, Этезеланы Бакуатунди бля Кэзияни кыярынын излере Кызахстанга кыяллы барганылары халпарын айтканды. Закый назмуучу чыгармаларын саклаганы адамданы атларын ыспас бля сагына, ол Төбөн Жемталада жашаган Сокурланды бир тишери, алыны чомдондына жый туруп: «Манга бля ханар айтмайдыла. Ким биреди, санга айттырык эселе уа», – деп, алыны тауу тишериуга

КЭМР-ни сыйлы артисткасы Жангоразланы Фатима, Кэзияча закый адам жаладыра жашасагыз, чынты арга болгуну белгилеп, шайыры назмуун, кеси Бызынгыга атыган назмуу да айтканды. Жолабланы Тахир Кэзияни сырафанда, Гогуйланы Арафат, Рахыйлыны Диана, Бызынгыны, Огары Малкыруны эки шолкуну, Кызахстан шолкуну да окууучулары эм башкала закыйны назмуларын айтканды.

КЭМР-ни сыйлы артисткасы Жангоразланы Фатима, Кэзияча закый адам жаладыра жашасагыз, чынты арга болгуну белгилеп, шайыры назмуун, кеси Бызынгыга атыган назмуу да айтканды. Жолабланы Тахир Кэзияни сырафанда, Гогуйланы Арафат, Рахыйлыны Диана, Бызынгыны, Огары Малкыруны эки шолкуну, Кызахстан шолкуну да окууучулары эм башкала закыйны назмуларын айтканды.

КЭМР-ни сыйлы артисткасы Жангоразланы Фатима, Кэзияча закый адам жаладыра жашасагыз, чынты арга болгуну белгилеп, шайыры назмуун, кеси Бызынгыга атыган назмуу да айтканды. Жолабланы Тахир Кэзияни сырафанда, Гогуйланы Арафат, Рахыйлыны Диана, Бызынгыны, Огары Малкыруны эки шолкуну, Кызахстан шолкуну да окууучулары эм башкала закыйны назмуларын айтканды.

Төлүгөн төлүгө аймыла келген кыйыматлы музгинле

Мечиланы Кэзия тууганы 165 жыл толганына жораланып Нальчик шахарда кеп мағаналы тобиреуле болганды. КЭМР-ни Кэзия министрстворуу сөбөлгөнү бля ичиге келген Мечиланы Кэзия аты китапканда сыйбеге «Кэзияни чыгармаларын окуйбуз» деген адабит байрам кыралганды. Китапканы фойеси а олон аны чыгармаларына көре республиканы шолкылары окуучулары ишген суратта жасганды.

Тобешюно алында китапканы ишчилери келген кыяныкчы акылманы жашау эм чыгармачылык жолу бля чыгармачылыгына Биз бля аны юсюнден жарадырыган видеороликни көргөткенди. – Малкыр адабияты мурдорун салган закый Кэзияни юкюно сыйбегенин бля аны юсюнден жарадырыган видеороликни көргөткенди. – Малкыр адабияты мурдорун салган закый Кэзияни юкюно сыйбегенин бля аны юсюнден жарадырыган видеороликни көргөткенди.

МУСУКАЛАНЫ САКИНАТ
Суратны МАМАЙЛАНЫ АЛИЙ алганды.

Тобешюно алында китапканы ишчилери келген кыяныкчы акылманы жашау эм чыгармачылык жолу бля чыгармачылыгына Биз бля аны юсюнден жарадырыган видеороликни көргөткенди. – Малкыр адабияты мурдорун салган закый Кэзияни юкюно сыйбегенин бля аны юсюнден жарадырыган видеороликни көргөткенди.

жыйылгандыгыга, бюгонюгө жазыла да келип, тюлюккө, адамчылык чакырадыла. Сыйбеге да блял жыйылгуну хайранды ол назмула бля жуугурады шагырейленсе, билесе суюбиз, – дегенди китапканы директору Майя Балжикова. Биз бля сөзю сыйбеге бергенди, ала барсы да бир бири ызындан поэти тизгилерин малкыр, орус тилде эшиттиргенди. Нальчикни 23-ю номерли шолкуну окуучулары уа «Такир бля Эуура» поэманы юзюклерин сахна оюн этти да көргөткенди. Кэзияге атылган блял тобиреуле назмуларын билеп, Тырынауздан келген сыйбеге уа эки ыспас этерча эди. Ала барсы да поэти терен философия мағаналы назмуларын шакты окууп, сейр эттиргенди. Аланы окуганыларна бюсюрег, кырауучула алыны кытып айттыларын излегенди. Кэзия тууганы 165 жыл болганды урга сыйбеге салды. Нальчикни алтыны, экинчи номерли шолкуну атылган блял тобиреуле ала-аналаны көбюсю юйлеринде сыйбеге бля ана тилдеринде сөлөшөлдө. Аны атылган ала тилеринде иги билемди айтканды. Билей жыйылгыга барса уа, ол жанына сейрлерки кыозгалды.

ТЕМУКУЛАНЫ АМНА
Суратны МАМАЙЛАНЫ АЛИЙ алганды.

Итинулюк

Алга барырга таукелдиле

Черек району Огары Жемталадагы экинчи номерли спорт шолкунда самбо, сумо, мас-рестлинг бля жорешедиле. Дюдогача, спорт спорту башынды сактылган торкюлерин юйреткен тренер Каналаны Асланды. Аны сохтасы Муртазаланы Алий сумодан Россияни биринчилиги ючюн эришуледе 2023 жылда Орледи, блытыр а Кызах шахарда аламан иги билемди айтканды. Корлаткан эди. Спортну бу торкюлерин кырадыла төртюнчю жер алган да уллу жетишимди.

Самбодан блыны жетишери уа блылайлы февралда Черекс шахарда эришуледе Чочайланы Инал бля Каналаны Адам, мартада Эссентукунда да Каналаны Сайд ючюно дорлөткөн билгенди. Рамандан аны кубогу ючюк эришуледе (ол Нальчикке бардырыган эди) Чочайланы Иман бля Инал – биринчи, Таукеналаны Амирхан ючюно жерлеге тийиш болганды. Прокладный шахарда Каналаны Сайд бля Чочайланы Инал ючюно жерлени келесерини аулуктарында алганды. Июнда Герменчикке жыгы-

шыл, Таукеналаны Амирхан бля Каналаны Адам ючюно жерлеге тийиш болганды. Каналаны Асланы хайрында блылай бир жаш спортну юч торкюлерин бир жегилени ичиге блылай бир жегилени болдурганды. Мындан ары да тренери, аны спортчулары да эриши, алы жерле алыр кюнлери кеп болсула

МАМАЙЛАНЫ АЛИЙ.

Таула арасында – кыанатлы акъ сөз

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

алды сөлөшкөнгө хурметин билдирип, малкыр халкы, кеп санлы тюлюк эсе да, дунягы бля белгилли поэте Мечиланы Кэзияни, Кэубайланы Кэзияны, академикте Эвейланы Тимурну, Залимхананы Михаилыны, Беккиланы Арзетни, белгилли генералланы, башха уруш жигитлени, урууну жигитлерин да бергенин, ала кеп торлю юнде жетишимиле эки уллу халкыбыз атылмахта бля айтдырганын, дуня тарыхына киргенлерин да өткөмлик бля айтканды. Кэзияни жери ол узун тизмени алында тизгенин да бергенин аламы Кэзия алай адам эди Зур, халкыда игиберкизи

Жомактыг сабийле кыуанып кыраганда, анда болгон ишлеге болушурга сойкелге да чыкыгандыктан. Сабий дуня алайда сахна, жомак, китап жигитине да ахшылардын сойкемиди.

Алтай театры «Кабай» оюнунда да иги кесек кырууну жыйылганы турарды. Чингиз Айтматову бу чыгармасына кере Малкыр театры да салмактанган оюн алгарсады.

Оны режиссерлары Мысыланы Аубекир бля Роман Дабатов эгинде. Аубекир диплом иши болгондугу ол спектакт. Бююнд да Малкыр театры репертуарында жетишимли иштерден бирине саналды.

Малкыр омада алтай театрга экине да романы бек жергине жеткен кесегин – манкурту кыдарыны ююсунден айтылган кесегин көргөзгөндиле. Бу спектактти театр актриса кыялды кызылгандыктан баргыгыз да көргөнүз. Бизни театру оюн кыра бл аакдан, төрт-беш жолдон кыралган суртал бл башланды.

Ол жолданы араларында айландала тынчлыксыз адамла өткөн бардыла дуурлу ашкоре. Алайгы боксөрдө ташкын аянада тозде берю улуганы, көкдө кыш кыяктыганы, жангыз зурдук учуна да көрөнүп турарды. Темир жолду поезда тауушу зшитиледи. Бары да – оозу баргын жашууну белгилери.

Чингиз Айтматову повестини эки сюжеттн ызын алгандыла бизни режиссерла. Биринде – адам аушан булушкун юк, экинчисинде – эрте заманда манкуртаны таркылары. Аланы бирге этген а – кыялында келген эс. Спектакттын баш жигити урушан кыялган, бу темир жолда ишлеген Эдигейди (Жангорзаланы Мажит). Анга кюнчусу Укубула (Соэяланы Мариям) Кызанган өтөгөнн айтады. Оту жылдан артык бирге жашап, бир аякында ашшап, сабийлерин бирге өсдөргөндиле аушан бл Эдигей. Ол аушкун ахыр жыгыгына ашырып кыягыгыга киреди. Жашы атасын алайда асырагыга сойди.

Эдигей а: «Адамны кыялында болса асырагыга жарамбайды» – деп, теңин оту километр узакгыгында – Ана Кейнде асырагыга изиледи. Энди алайда комсомол турарды. Кыймайдыла ары блжюк келтиргенди. Эдигей аушкун алайдан узак болмай басырарды.

Ол эски, «ана тыймайтын» деген атны жорюктөн кыбарыны кеси таурохтары барды. Бу жерге келген жуан-жуанла тутмакларынын эссиз кыула этпучу эдиле. Жесирин башына чий тери кесегин жак кийдирип, ол кыяты, аскер жасоодан, адам улту азат болду, эсин таз эткенди. Алтай кулуга манкурт ла дегенди. Ала иелери айтадан чыккыгандыла, ата-ана, жуукту-алу, ата журт, тукум дегенин ангыламагы аныла. Наман-ана (Жангорзаланы Мариям) билим бл Россия жолдону ала. Отпас болган жашу Жолмананы (Бегтинаны Зур) манкурт болуп табады. Ким болганын аны эсине салгырга термил, душманнадан бугуп, ариу айтып жорюшеди. Аны эслеген жуан-жуанла

Жолманнга буюргу бередила да, ол садактан атып, анынсн өтпөдиди. Тишрину жыйылгандыла, Найман-ананы акы жуулугу, кыяктыгы болуп, көкдө учуп кетип, андан кычкырады: «Сизге токтор ким болганыны! Сени атынг жорюшоди! Сени атынг Доненбайды!» – деп. Ол кычкырыгы Сары-Екезде захитиле турарды, жорюкени сыяксыз.

Сахна

Эрттегили тюрк белгилеген молу оюнла

Озгөн айыкында «Улуу гастрольла» деген провектин чеклеринде Алтайдан П.В. Кукин атлы микелет драмга театры кыууму келген эдиле Нальчикте. Ала мында Кыйылданы Кыйасын аты Малкыр кыруу драмга театры эки спектакт бл концерт программа көргөзгөндиле. Оюнадан бири А. Пушкинни жомакыга кере «Алтын чабыкчык» деген сабийлеге аталган спектакт болганды. Экинчиси уа – Чингиз Айтматову «Емюроден да узак созуларды кюн» деген романына кере «Кабай» (Бешик) деген трагедия.

Алтайлыла бу кыйыктыгыны сахнада кыялай бергенери да сейр эди. Сюжеттн ызы жаныгыз – ариу ойорде тууган, ахшы мулла бл жашагын Жоламан (Айдау Унатов) жесирликте тошоди. Аны манкурт эдиле, башына тери кыяп кийдирип, Жоламаны ол зур кыдарына аны Найманы (Ирина Майманова) бл аты Тононбайны (Александр Маламов) жашауларын кыра чарса бурганы сахнада туура көргөзгөн турарды. Оюн баргын сагыгыны ичинде биз аны сабий оюнлары, жеткен заманында эришмектиги, куч-кычыгысынуурун, андан ары жолу юююлгени да көрбөз.

Бек биринчиден айтадан, оюн эрттегили тюрк белгилеген молду. Ол эрттегили адет-төрөлени бокюнчю ангыламкылары тамаларындан айрылмаганыларын, кыя бл өтпөдиди төлөгө өткөп келгенн кереде да, эрттегили ата-бабаларыбыз дуниялыкдан жыйган билимлерине сейр эттесе.

Атындан башласак, «Бешик» деп аталганы тюрк халкыны бешиги Алтай болганын саалады эсинте. Ол затка ол берген дагыда бир амал кайыранды мында – алтайлыны халкы чыгармачылыклары, орхон-енсей жазуулада табылган назмула, бешик жырыла. Ала сахнада болуму бопюнда жотто этедиле. Оюну декорациясы,

кыймылдууларына ушайды. Алтай оюнда да, биздеча, анасы жашыны эсин кыятарыгыга жорюшеди, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Оюнда заманын барганын шарт көргөзгөн жашыны кырууду, алай болмайды, жашыны огуз табарды аны. Оюн аны бл болсалса да, бир айтыпмай кыялган зат учады тегеркеке, кыруууаны сагаыйта.

Сурат – заманны кызгосю

Ата журткха кыайтхан кюн

Бу сурат тауула Азиядан кыайтхан кюн алынганды. Поезд станцияга келип, вагону эшиги ачылган кезде. Сабийчикле алда, абаданла уа аланы ызлардан. Кыялай бир кыуанч барды аланы белтеринде. Кимле болурла

бу адамла? Кыясы элпеден? Аланы тагынаман табылмасы бизни газет окуучуларыбызны араларында? Алтайла чыккыла, бизге да билдириле деп саклабыз.

ОСМАНЛАНЫ Хайса.

Спорт

Европаны чемпионатында – биринчи

Сентябрын ахыр конеринде Чечени ара шахары Грозныйде Бразилиялы БЖЖ-лиганы чегинде Европаны чемпионаты бардырылганды.

Сермешле кызыу болгандыла, эм иги гөжөд деген ат ючюн кыралыбыздан, жууккыдагы тыш кыралардан да спорттула кырауларын алмагызыдыла. Анда хорламы бл республикабыздан Махильаны Умар кыуандырганды. Умарга онеки жыл толганды, он оналты жылга дери жыл санда эм 38 килограммга дери ауурлук кыуауда сермеше, чемпион атны алганды.

Греплингте дери Умар эркин туугушуга, бокса да жорюгенди. Аны бла уа Умар бир жылы жорюшеди, спортну бу торлюссон, анда көп торло примла болганылар ючюн бек жаратты. Аны тренер Юнус Рустам койрети. Анга батыр сентябрыде жорюп башагыналды, бир эки жаруудан Юнус Рустам жашкыны аты Азаматха бир жылдан аны чемпион эттермек деген эди. Алай бла, кергиси бла да, бир жылдан Умар чемпион болганды. Аны дери Умар республикада көп торло эришүүлөде хорлаганды, кесин аскер самбода да сынат, анда да саугаланганын санама кыошулганды. Ызы бла Россияни кыыбыла регионларын бирин-

чиликперинде да алчы жерге чыгга турганды. Жаруулары оююн жорюдой, шоклда да ахшы белгилеге окуйду. Бу сагында уа Умар дунини чемпионатына хазырлана турарды.

КУЛБЧАЛАНЫ Зульфия.

Росгвардия

Росгвардияны КМР-де Управленисында ведомство кыралганлы 20-жыллыкыга аталып, кыууанчы жумушла болганды. Ала Звезданы элде аскер бл юмюк оролган жерде бардырылганды.

Байрамга РФ-ни Росгвардияны Жукону орденди аты Шимал-Кавказ аскер округу ладивкакча бл юмюкюна команди полковник Роман Трубин, аскер бл юмюкюна команди подполковник Соэлан Богатов, республиканы Башчысыны Администрациясыны кыулукчулары, депутатла, министрле, право нызамны ветеранлары эм башкала кыатышкандыла.

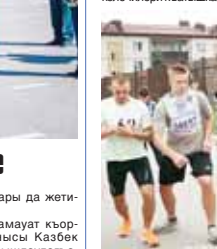
Кыууанчы жумушла РФ-ни кырал байрагынын көтөрүсү бл башлангандыла. Ызы бл аскерчиле сир сөөкүн жыйылганын аларында тизгин бл өтгөндиле.

– Аскер бл юмюкө салынган борча бийик даражада толтурулганды. Сиз алгын төлөсө салган төрөлөгө кертичили кыялып, кертилик бл кыулук эткис, – деп алгыншагындай жыйылганы Роман

Чекчиле

Кырууларын сынагандыла, билим да алгандыла

РФ-ни ФСБ-сыны КМР-де Чекки управленисында эришүле болгандыла. Бу жумушла ючүн ведомствону 100-жылгыгына (20-августыда белгилендикте) эмда Улуу Ата журт урушда Хорламын 80-жылгыгына аталгандыла. Эришүлөгө Нальчикни шкюларынча чекки устанылыгы юйрөнүлө кыралган класстарыны келечилери кыатышкандыла, деп билдиргенди

бизге юк ведомствону пресс-службасындан. Алай бла кеслерини сынауларын, ючлерин көргөзторө Нальчикте жети шкюлу тамата класстарыны эслим аскер окуучуу жыйылгандыла. Ала эки жетге эм километрге чейин, грамотны илжизганды атып эришгенди.

Прокуратура

Мекем аркиликсиз ишленгенди

Чегем районну прокуратурасы жер-жерли самоуправлениге орнана жери хайрылануу жаны бл законланы кыялай толтурууларын тинтен кезиде. Нартада Нальчик черекни тиримесинде 15 минн квадрат метр жерде мал кыюны көтөргө эркин этилген ачыкчылганды. Болсада былайла бир торло эркилик болмай

Хорлам ючюн кызауатандан сора биринчи жерге Нальчикни 18-чи номерли шкюлу окуучулары чыккызыдыла. Экинчиле П-чи эмда ючюнчюле уа 6-чы шкюланы келечилери болгандыла.

Хорлаганынан сауыгалуу алында уа кишиликни черки кыралганды. Жаш адамлагылыктыга юйрөнүлө этилерины ююсунден кино көргөзгөндиле. Дагыда ала аскер кишиликни

оюунден билим алгандыла. – Быйлай жумушла жаш адамланы ючлерин айтылгандан сора да, аланы Ата журтубузга сойкемликке юйрөтөдө, – дегенди бизге ведомствону пресс-службасындан.

оюунден болуп, чекки управленинин тарыхыны ююсунден билим алгандыла.

Району прокуратурасы Нартамы жер-жерли власть органыны башчысына бузуклук бл байламлы эсертти эткенди. Аланы кетери жумушлары прокурор контролга алганды, деп билдиргенди бизге нарзор ведомствонан.

ТОКБЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Социал фон

Болжалган алгыз – пенсиягыз

Россияни Пенсия закондола тейишүүлө сабий сабийли анал, жамауатны льгота кыуууны кирит, пенсияга болжалдан алгыз чыгандыла. Быйлыны алындан башлап Социал фонду регионда бл юмюк алай 302 тишүрүлүгэ жыл сан бл байланыла болжалдан алгыз пенсияларын төлөп тебергенди. Аладан он-сезиги беш эм андан көп сабий өсдөрүндө, алтмышы барды, эки жөздө аспламысыны уа – ючюнсер. Бу кыуумга сабийлины алып өсдөрүндө да киредиле.

Тишүрүну льгота пенсия алгырга заманы 2024 жылда жете эсе, аны урунуу жырлары 15-ге, пенсия коэффициенти уа 28,2-ге жетерге эмда аны ата-ана эркинлиги сыярлымазгыз керекди. Эюигега салгык багы, эки жөздө аспламысыны уа – ючюнсер. Бу кыуумга сабийлины алып өсдөрүндө да киредиле.

Тишүрүну льгота пенсия алгырга заманы 2024 жылда жете эсе, аны урунуу жырлары 15-ге, пенсия коэффициенти уа 28,2-ге жетерге эмда аны ата-ана эркинлиги сыярлымазгыз керекди. Эюигега салгык багы, эки жөздө аспламысыны уа – ючюнсер. Бу кыуумга сабийлины алып өсдөрүндө да киредиле.

кырагван бир жылы ючюн анга 1,8 пенсия коэффициент көшошулукду. Экинчи сабийге кырагван ючюн анга 3,5 пенсия коэффициент алылгыды. 1,5 жарым жылы ичинде ол 5,4-ге жетердики. Ючюнчю эм төртюнчю бала ючюн 8,1 коэффициент болукду, бу көзүндө бир жылга ол алгыз пенсияларын төлөп тебергенди.

Сабийлерине алкык 18 айлыгы толмаганды неда аны ончий халда окутуган заманда ана пенсияга чыгга эсе, алгыз 23 жылары толгунчуга дери аны страховоу пенсиясына алай хар сабий ючюн көбөйтүлдики (юч студенттен көбүнө кыошкы төлөп берилмейди).

Фонду регион бл юмюк бл сабийли аналаны кыагытларын алгандан жарашадырады. Тишүрү болукк пенсиясы кыялай кыуула турганыны ююсунден Фонду жер-жерли бл юмюкюна неда МОЦ-га барып, кырал жумушлары порталында эки лицевый сөтүндөн выписканы алып бийгиле болукду.

Бютюн тол инфомацияны фонду контакт-аранында берилдикте, аны номери 8-800-200-06-70, анга сөлөшү хаксызды.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
КЪОНАКЪТЫЛАНЫ Хасан

РЕДАКЦИЈА:
ТЕКУДАНЫ Хауа (баш редактору оорубсары), ЖАНГУРАДАНЫ Набайт (баш редактору оорубсары), ТОКБЛАНЫ Борке (жууаны секретары), МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зуура, УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору примиялы – 42-63-01.
Баш редактору оорубсары – 42-38-21, 40-44-82.
Жууаны секретары – 40-28-97.
Секретари – 40-93-62.
Корректор, спецнашесте – 42-63-52.
Экономка – 42-66-73.
Кыуугура – 42-66-76.
Социал ишле – 42-75-82, 40-59-18.
Курортта, туризм эм спорт – 40-39-93, 42-66-71.
Окуучуула бл байламкыла жорютучу эм жазуула – 42-37-94.
Сурат алаууу – 40-59-18.
Этич юреспондент – 42-68-72.
Операторла – 42-66-85.

Редакция авторла бл кыякты жорютмөйдү.
Кыюл жазмагыла рецензия этилмейди эм ала артык кыатыргандыла.

Газетле басмаданган материалды айтылган оюмла республиканы оюм бл кесиместе болукдуула. Алай айтылган хар зат ючюн Россия Федерацияны Басмамы ююсунден законду тиндилекте материалдары авторлары кесери жууандыла.

Редакция авторла 400 газет тизгинден (машипка бл жазылгыз 5-6 бет) кенюна аймады.

Газет Свободны, информация технологияны эмда асылманы коммуникацияны ишлери жаны бл федерал надар службагы (Роскомнадзор) Кыялары-Малкырада управленисында 2016 жылда 19-августыда регистрация этилгенди.

Регистрация номер – ПН № ТУ-07-00118. Индекс – П 5893

Газетин басмагы «КМР-Медиа» ТКУ-ну компьютер службагы хазыр эткенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясыла басмаданганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Газетини кесирине тауулару ючюн КМР-ни пошта свияны федерал Управленисы жууандыла.
Телефонусы: 76-01-21

Газетини роинизгы сатуу ючюн КМР-ни пошта свияны федерал обществосу жууандыла.
Телефонусы: 42-69-34

Газет ыймакыга юч керге чыганды эм – газетрге, орта, шабат кюнлөсө.

Номерге графикте керре 19 00 сагытта кыюл салындаы. 20 00 сагытта кыюл салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРЫЛАНЫ:
Байсаланы Мариям – дедүрчи редактор, Кучукуваны Сафия, Кетечисаны Зульфия – жууаны секретары оорубсары, Бийкекеланы Жаннета (1-чи бет), Ахманпаны Лида (2,3-чю бетте), Зезаланы Лида (4-чю бет) – корректор.

Тиражы 1721 экз. Заказ № 2159
Багысы 100 сом.

360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5.
Электрон пошта: elbor_50@mail.ru